

Obsah

Predhovor Václava Havla 13

Podakovanie 15

Úvod: Príbeh ekonómie: od poézie k vede 19

Mýty, príbehy a namyslená veda / Túžba presvedčiť / Ekonómia dobra a zla / Metaekonómia alebo o čom je táto kniha / Všetky farby ekonómie / Hranice zvedavosti a zrieknutie sa zodpovednosti / Obsah: sedem epoch, sedem tém / Rýchlo a chamtivo: dejiny spotreby a práce / Pokrok (prírodnosť a civilizácia) / Ekonómia dobra a zla / Dejiny neviditeľnej ruky trhu a *homo oeconomicus* / Dejiny *animal spirits* – sen nikdy nespí / Metamatematika / Majstri pravdy / Praktické otázky a definície

Časť I: PRADÁVNA EKONÓMIA 33

**1 Epos o Gilgamešovi: o efektivite, nesmrteľnosti
a ekonómii priateľstva** 35

Neproduktívna láska / Cédre vyrúbeme / Človek: medzi zvieratom a robotom / Napi sa piva, to je tu obyčaj / Od rozmarov prírodných k rozmarom ľudským / Prírodná príroda... / ... a hriešna civilizácia? / Zapriahnutie divého zla a predobrazy neviditeľnej ruky trhu / Hľadanie *bliss point* / Záver: kolíska ekonomických otázok

2 Starý zákon: zemitosť a dobro 61

Pokrok – sekularizované náboženstvo / Realizmus a antiasketizmus / Archetyp hrdinu / Desakralizácia prírody / Desakralizácia panovníka / Chvála poriadku a múdrosti: človek ako spoluautor stvorenia / Človek ako dokonávateľ stvorenia / Zlo a dobro v nás: morálne zdôvodnenie blahobytu / Morálny hospodársky cyklus a ekonomické proroctvá / Faraónov sen: Jozef a prvý hospodársky cyklus / Seba-vylučujúce proroctvo / Morálne vysvetlenie hospodárskeho cyklu / Ekonómia dobra a zla: vypláca sa dobro? / Dobro *outgoing*, dobro *incoming* / Milovať zákon / Sloboda nomádov a spútanosť miest / Jubilejný rok, zbieranie kláskov, desiatky a almužny alebo ako sa vyhnúť Sodome / Šábes – jubilejný rok / Zbieranie kláskov / Desiatky a raná sociálna sieť / Abstraktné peniaze, zakázaný úrok a naša doba d(l/ú)hová / Peniaze ako energia a HDP ako hrubý dlhový produkt / Práca a odpočinok: šábesová ekonomika / Záver: medzi úžitkom a princípom

3 Antické Grécko 109

Od mýtov k básnikom pravdy / Básnici ekonómia / Prví filozofi / Číselní mystici / Xenofón – moderná ekonómia 400 rokov pred Kristom / Hranice budúcnosti a kalkulu / Platón: držiteľ vektora / V jaskyni skutočnosti / Mýtus ako model, model ako mýtus / Bez tela a jeho potrieb / Dopyt verzus ponuka: sloboda a rozpor / Ideálna spoločnosť, politika a ekonomika / Pokrok / Mesto, civilizácia a zlatý vek / Empirik Aristoteles / *Eudaimonia* – šťastie ako veda / MaxU verzus MaxG / Úžitok dobra a zla / Stoici verzus hedonisti / Stoici / Hedonisti / Ekonómia dobra a zla / Záver

4 Kresťanstvo: duša a telo 145

Ekonomické podobenstvá / Odpusť nám naše dlhy / Vykúpenie dlhov dnes / Dar, darovanie a trans-akcia / Ekonómia Božieho kráľovstva / Teória hier: milovať nepriateľa verzus oko za oko / Ekonómia dobra a zla v Novom zákone / Budeš milovať! / Nezničiteľnosť zla – podobenstvo o kúkoli / Práca ako požehnanie, práca ako prekliatie / Súkromné vlastníctvo: kto vlastní zem? / Malá láska: komunitarizmus, charita a solidarita / Augustínov asketizmus a Akvinského zemitosť / Tomášova oslava reality / Predobrazy neviditeľnej ruky / Dobrý či zlý človek / Spoločnosť bližných / Rozum a viera, ruka v ruke / Mesto, prirodzenosť a sloboda / Záver: Biblia ako ekonomické čítanie

5 Mechanik Descartes 183

Človek ako stroj / *Cogito ergo sum* / Modely a mýty / Pochyby o pochybovaní / Snívať budeš vždy sám / Záver: objektivita a mnoho farieb

6 Nerestný úľ Bernarda Mandevilla 195

Zrodenie človeka ekonomického / O poctivých lotroch / Chválospev na nerest a bohatstvo národov / Neviditeľná ruka trhu a jej predobrazy / Záver: Mandeville, prvý moderný ekonóm

7 Kováč ekonomie Adam Smith 205

Bohatstvo verzus etika / Neviditeľná ruka vás zdraví / Smith verzus Mandeville / *Das Adam Smith Problem* / Nie jeden, ale viac motívov / Smithov človek spoločenský a Humove dedičstvo / Spoločnosť ako racionálna voľba? / Rozum ako otrok vášní / Konsolidácia dvoch Smithov? / Záver: Smith Reloaded

Časť II: RÚHAVÉ MYŠLIENKY 223

8 Potreba [s]potreby 227

Kliatba bohov: hrozivý dopyt / Ekonómia túžby: ako sa zbaviť dostatočnosti / Malthus druhýkrát znovuzrodený: spotreba ako droga / Zmier ponuky s dopytom / Tautoekonómia MaxU / Vek ekonomystikov: doba d(l/ú)hová a Ikarov pád

9 Pokrok, nový Adam a ekonómia šábesu 243

Po krk v pokroku: zlatá klieťka / Pokrok pokroku / Doba post-sebecká? / Ekonómovia ako moderní kňazi / Facka do tváre pokroku / Túžim túžbou žiť / Nedostatok nedostatku / Rezíduum nedostatočnosti / Ekonómia šábesu / Jozef, faraón a Keynesov bastard / Len pomaly

10 Os dobra a zla a biblie ekonómie 263

Os dobra a zla / Prísny Immanuel Kant / Rezervovaní stoici / Kresťanstvo / Hebrejské učenie / Utilitarizmus / Epikuros / Ekonómia hlavného prúdu / Mandeville / Biblie ekonómie – od Smitha po Samuelsona

11 Dejiny neviditeľnej ruky trhu a *homo oeconomicus* 271

Dejiny predobrazov a zapriahnutie zla / Sociálny darwinizmus, prírodný výber a tautológia / Svätý Pavol a reziduálne dobro a zlo / Klasický neúmysel / Zlo ako pobočník dobra / Etika *homo oeconomicus* / Moralita egoizmu: i sebaláska je láska

12 Dejiny *animal spirits* 287

Spontánne nutkanie / Prirodzene neprirodzení / Ľudia a zvieratá / Zviera-nečlovek / Strach z robotov, symbolov čistej racionality / Sen nikdy nespí alebo Bajaja v nás

13 Metamatematika 297

Spáliť matematiku? / Matematika v ekonómii / Číslo ako metafyzika / Básnický býva človek / Matematika za nič nemôže / Matematika zvodná / Ekonome-triky / Pravda je väčšia než matematika / V determinizme a jedno-duchosti nie je krásna

14 Majstri pravdy: veda, mýty a viera 311

Mod(e)ly sme my / Vyber si svoju vieru / Chrám z lešenia / Mimo metodológie – k mystériu inšpirácie / Proroci moderného veku / Pro-gnostika a sebvylučujúce proroctvo / Lesk a bieda futurizmu / Teória siete a zmier rozumu s citmi / Chvála chýb / Trpný svet a svet živých / Mlčanie živých a svet 65. poľa / Ekonómia krásna / Otázka, ktorá nás ženie vpred

Záver: *Hic sunt leones* 333

Telo bez duše: *Zombie economics* / Hodnoty bez ceny / Čierna miestnosť a simulácia istoty / Nano- a megacelky a ekonómia prostriedku / Gilgameš a Wall Street – od múru k múru / Naše (ne)prirodzenosti / Kríza rastového kapitalizmu a problém tretieho piva / Zhrnutie / *Living on the Edge* – život na hrane / Život je inde, v nás

Literatúra 345

Register 360